

קול קורא למשלוח התייחסויות לוועדת ההיגוי של בנק ישראל להנפקה אפשרית של שקל דיגיטלי

1. מבוא

בתאריך 11/05/2021 פרסם בנק ישראל את המסמך "שקל דיגיטלי של בנק ישראל - תועלות אפשריות, טיוטת מודל וסוגיות לבחינה". מטרת הפרסום היא לעדכן את הקהילה המקצועית וגורמים רלוונטיים נוספים בדבר התקדמות הבחינה שבנק ישראל עורך לגבי סוגיית המטבע הדיגיטלי של הבנק המרכזי, ובכך לעודד את החשיבה על הנושא גם בקרב גורמים אלה.

בנק ישראל מכין תכנית פעולה, כך שהיה ויווצרו תנאים בעתיד שיביאו לכך שלהערכת בנק ישראל התועלות מהנפקת שקל דיגיטלי יעלו על העלויות והסיכונים הפוטנציאליים, בנק ישראל יהיה ערוך ומוכן להוציא תכנית זו לפועל. על מנת שתכנית הפעולה שבנק ישראל מכין תהיה מושכלת ומקיפה ככל האפשר, חשוב לבנק ישראל לעקוב גם אחר החשיבה בנושא בקרב גורמים שונים במשק הישראלי - ממגזרי התשלומים, הפיננסים והטכנולוגיה, גופי ממשלה רלוונטיים, האקדמיה ואירגונים שונים - גם אם בסופו של דבר יוחלט שלא להוציא את התכנית לפועל. לכן, בנק ישראל מזמין את הגורמים האלו להעביר לבנק ישראל התייחסות לתוכנו של המסמך שפורסם, ולהיבטים רלוונטיים של הנפקה אפשרית של מטבע דיגיטלי על ידי בנק ישראל בעתיד.

2. תוכן ההתייחסויות

ההתייחסויות יעסקו בעמדות של המשיבים לגבי הנפקה אפשרית של שקל דיגיטלי, בדגש על הנושאים הבאים:

א. התועלות והמוטיבציות להנפקה אפשרית של מטבע דיגיטלי של בנק ישראל:

- i. **התועלות שזוהו על ידי ועדת ההיגוי ופורטו במסמך:** באיזו מידה תועלות אלו רלוונטיות למשק הישראלי? האם ניתן להשיג תועלות אלו באמצעות הנפקה של מטבע דיגיטלי, או בדרכים אחרות? אלו ישומים חכמים ניתן יהיה לבנות על תשתית השקל הדיגיטלי, שיתנו מענה לצרכים קיימים במשק הישראלי? האם השקל הדיגיטלי יוכל לתמוך בתחרות, בחדשנות, בפרטיות, ובצרכיהם של חלקים בציבור שמתקשים לעשות שימוש באמצעים דיגיטליים?
- ii. **תועלות אפשריות נוספות:** אילו תועלות ניתן יהיה להפיק מהנפקה של שקל דיגיטלי של בנק ישראל, אשר לא באו לידי ביטוי במסמך?

ב. טיוטת המודל שהתוותה ועדת ההיגוי:

- i. מבנה המערכת.** מהם היתרונות והחסרונות של מודל ה-two tier המפורט במסמך? אילו מודלים אחרים נכון לשקול? איזה תפקיד נכון שימלאו ספקי שירותי התשלום במערך השקל הדיגיטלי? מה יוכל להיות המודל העסקי שעליו יבססו ספקי שירותי התשלום את פעילותם במערך השקל הדיגיטלי?
- ii. הטכנולוגיה.** מהם היתרונות והחסרונות שבשימוש בטכנולוגיית DLT בהשוואה לטכנולוגיות מוכרות של רישום מרכזי. איזו תשתית נדרשת לצורך תמיכה ביישומים מתקדמים, ב-interoperability, ובתשלומים חוצי גבולות? כיצד ניתן להבטיח את אבטחת מידע לאורך כל חלקי המערכת? איזה ממשקי תשלום נדרשים עבור משתמש הקצה? האם יש צורך מהותי בכך שהמערכת תתמוך בתשלומים בלתי מקוונים?
- iii. פרטיות.** מהם מאפייני המערכת הנדרשים כך שהיא תיבנה בהלימה עם כללי איסור הבנת הון ועם מאמצי הממשלה למניעת העלמות מס? מהי מידת הפרטיות הנדרשת מול ספקי שירותי התשלום? איזה שימוש מסחרי נכון יהיה לאפשר לעשות במידע של המשתמשים, אם בכלל?
- iv. מאפיינים כלכליים.** האם נכון ששקל דיגיטלי יישא ריבית? אילו מגבלות נדרש להטיל על אחזקה או על ביצוע תשלומים, ומה ההשלכות האפשריות של מגבלות אלה? כיצד ניתן לאפיין את המערכת כך שעלות השימוש בשקל דיגיטלי תהיה נמוכה? מי צריך להיות רשאי להחזיק ולשלם בשקל דיגיטלי?
- ג. הסוגיות שנבחנות על ידי ועדת ההיגוי:**
- i. סוגיות כלכליות.** ההשלכות של הנפקת שקל דיגיטלי על היציבות הפיננסית ועל המדיניות המוניטרית. ההשלכות של הנפקת מטבע דיגיטלי במדינות אחרות או של אימוץ נרחב של מטבעות פרטיים.
- ii. מערך התשלומים.** השפעת השקל הדיגיטלי על התחרות, היעילות והיתירות במערך התשלומים, ועל עלויות ביצוע תשלומים בארץ ובחו"ל. מאפייני המערכת כך שתתמוך במדיניות הממשלה לצמצום השימוש במזומן. הפרמטרים שישפיעו על מידת האימוץ של השקל הדיגיטלי על ידי משקי הבית והעסקים.
- iii. היבטים טכנולוגיים.** חלופות טכנולוגיות שונות שעל בסיסן ניתן לבנות מערכת של שקל דיגיטלי. התלות בהתפתחויות טכנולוגיות אחרות. הפוטנציאל לחדשנות טכנולוגית במערך התשלומים. התועלות האפשריות מביצוע ניסויים מעשיים.
- ד. סוגיות רלוונטיות אחרות**

בנק ישראל יפרסם בהמשך את עיקרי התובנות שיעלו מניתוח ההתייחסויות שישלחו.

3. הנחיות:

- א.** את ההתייחסויות ניתן להעביר לכתובת הדוא"ל CBDC-Public-Consult@boi.org.il החל מתאריך 18/05/2021 ועד לתאריך 31/07/2021. ההתייחסות תצורף להודעת הדוא"ל בקובץ Word שאורכו לא יעלה על 10 עמודים, כשהעמוד הראשון מהווה תקציר של מסמך ההתייחסות.

- ב. אין לכלול בהתייחסויות הצעת שירותים או כל הצעה עסקית אחרת לבנק ישראל. הצעות כאלו לא ייבחנו ולא ייענו.
- ג. ניתן להגיש את ההתייחסויות בעברית או באנגלית. עם זאת, על ההתייחסויות להיות רלוונטיות לצרכי המשק הישראלי.

4. מידע כללי, הבהרות, סייגים ושמירת זכויות:

- א. קול קורא זה אינו מהווה פניה לקבלת מידע (Request for Information) או פנייה לקבלת הצעות (Request for Proposals), וכן אינו מהווה חלק מהליכי מכרז. לפיכך אין בו כדי ליצור מחויבות כלשהי של הבנק כלפי מי מהמשיבים לרכוש מוצר או שירות כלשהם, והוא אינו כפוף לדיני המכרזים החלים בישראל.
- ב. בנק ישראל יהיה רשאי לעשות כל שימוש בכל מידע שיוגש במסגרת פנייה זו. הבנק שומר לעצמו את הזכות להשיב או לא להשיב לתגובות שיתקבלו לפנייה זו. מובהר כי אין הבנק חייב לקבל איזו מהעמדות שיוגשו, ככל ותוגשנה. בנק ישראל יהיה רשאי להיפגש בכל שלב שהוא עם כל גוף או משיב שימצא לנכון ומבלי שיחולו עליו מגבלות כלשהן.
- ג. אין לראות בפנייה זו משום התחייבות של בנק ישראל כלפי גורם כלשהו. אין לראות בפנייה זו התחייבות של בנק ישראל לנקוט פעולה כלשהי ואין בפנייה זו כדי לחייב את בנק ישראל כלפי העונים או המשיבים לפנייה זו.
- ד. הוצאות הכרוכות בהכנת והגשת מידע לפנייה זו הן באחריות בלעדית של הגורם המשיב לפנייה.